

ПРАВО ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ЙОГО ОБ'ЄКТИ

УДК 347.77

Постановка проблеми. Інтелектуальна власність є важливою детермінантою економічного та культурного поступу сучасного суспільства. Результати інтелектуальної діяльності у різноманітних сферах, будучи нематеріальними за своєю природою, становлять основу для повноцінного існування та розвитку як самої людини, так і суспільства загалом. Особливого значення для ефективного функціонування національної економіки, її інноваційного розвитку в сучасних умовах набувають результати науково-технічної творчості, художнього конструювання, засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг, які з позиції системи права інтелектуальної власності належать до об'єктів промислової власності.

В сучасному світі немає жодної економічно розвинутої країни, де би не функціонувала ефективна система правової охорони промислової власності. Тому цілком закономірно, що формування законодавства України у сфері охорони промислової власності розпочалося із перших років незалежності нашої держави. Зрозуміло, що реалії сьогодення обумовлюють необхідність у напрацюванні якісно нових підходів до вирішення багатьох питань у цій сфері, урахування положень міжнародних договорів, в яких бере участь Україна. Також обраний Україною шлях інтеграції в ЄС потребує максимального наближення національного законодавства до права країн-членів ЄС. Крім того, процес системного оновлення (рекодифікації) цивільного законодавства теж вимагає вирішення низки концептуальних питань, у тому числі і щодо правової охорони об'єктів промислової власності.

Все означене вище актуалізує проведення наукових розвідок у цьому напрямі, покликаних створити теоретичну основу для подальшого розвитку законодавства України у сфері промислової власності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика правового регулювання відносин у сфері промислової власності була предметом досліджень таких науковців, як Ю. Є. Атаманова, Ю. М. Капіца, І. Ф. Коваль, О. О. Підпригора, О. А. Підпригора, Т. В. Ярошевська та ін.

Метою статті є з'ясування сутності права промислової власності та визначення кола його об'єктів.

Виклад основного матеріалу. Поняття «промислова власність» сформувалося у XVIII–XIX ст. під впливом пропріетарної теорії прав на результати інтелектуальної діяльності і отримало юридичне закріплення у Паризькій конвенції про охорону промислової власності 1883 р. [1] (далі – Паризька конвенція). Щодо самого терміну «право промислової власності», то, насамперед, варто звернути увагу на певну його умовність (це, між іншим, стосується і більш загального по відношенню до нього поняття «право інтелектуальної власності»). В коментарі до Паризької конвенції Г. Боденхаузена зазначено, що термін «промислова власність» – традиційний, хоча і не зовсім чіткий вираз: «промислову власність» можна лише за аналогією порівнювати зі звичайною власністю, він поширюється не лише на промислові об'єкти і, нарешті, норми, які стосуються недобросовісної конкуренції, не обов'язково пов'язані із власністю [2, с. 30].

Зазначене повною мірою стосується правової системи України. Адже на даний час домінуючою у вітчизняній доктрині приватного права є теорія виключних прав, яка ґрунтується на розумінні прав на результати інтелектуальної діяльності як самостійної категорії суб'єктивних цивільних прав, відмінних, зокрема, від права власності [3, с. 369–373]. У цьому аспекті варто звернути увагу на те, що чинний ЦК України [4] розмежовує право власності і право інтелектуальної власності, позиціонуючи їх в якості самостійних видів суб'єктивних цивільних прав, яким у структурі кодексу відповідають окремі книги – 3 і 4.

Відтак, термін «право промислової власності» не потрібно сприймати буквально – як різновид права власності. Останнє має зовсім інші об'єкти, зміст, підстави набуття, способи здійснення та захисту.

Так само термін «промислова власність» пов'язується не тільки із промисловістю як галуззю національної економіки. У самій Паризькій конвенції у ст. 1(3) щодо цього зазначено, що промислова власність розуміється в найширшому значенні і розповсюджується не тільки на промисловість і торгівлю у власному розумінні слова, але також і на галузі сільськогосподарського виробництва і добувної промисловості та на всі продукти промислового чи природного походження, як, наприклад: вино, зерно, тютюновий лист, фрукти, худоба, копалини, мінеральні води, пиво, квіти, борошно.

У виданнях Всесвітньої організації інтелектуальної власності термін «промислова власність» (*industrial property*) вживається в якості узагальнюючого поняття для позначення однієї зі складових інтелектуальної власності [5, с. 3; 6, с. 3–5]. Цей термін широко використовується також на рівні ряду національних правових систем. В деяких європейських країнах прийняті окремі кодекси (Італія, Португалія) чи закони (Польща) про промислову власність. У Кодексі інтелектуальної власності Франції міститься том II – «Промислова власність».

В законодавстві України поняття промислова власність було закріплено у Тимчасовому положенні про правову охорону об'єктів промислової власності та раціоналізаторських пропозицій в Україні [7]. Пізніше його пропонувалося передбачити і в ЦК України – його проектом передбачався поділ Книги 4 на розділи, один із яких мав назву «Право промислової власності» [8, с. 186–187]. Проте в прийнятому варіанті ЦК України ідея поділу Книги 4 на розділи так і не була реалізована, а відтак, термін «право промислової власності» у кодексі не вживається. На даний час у законодавстві України термін «промислова власність» використовується лише в одиничних нормативно-правових актах (ЗУ «Про наукову і науково-технічну експертизу» [9]; Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» [10]).

Водночас, вживання терміну «промислова власність» вважаємо цілком допустимим з огляду на його закріплення у Паризькій конвенції, яка й донині залишається одним із наріжних каменів

сучасної системи міжнародно-правової охорони інтелектуальної власності. Враховуючи, що Паризька конвенція набула чинності для України з 25 грудня 1991 р., вона є частиною національного законодавства нашої держави, а тому її положення, включаючи застосовувану термінологію, носять обов'язковий характер.

Відповідно до ст. 1 (2) Паризької конвенції, об'єктами охорони промислової власності є патенти на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, товарні знаки, знаки обслуговування, фірмові найменування і зазначення походження чи найменування місця походження, а також припинення недобросовісної конкуренції.

Відтак, Паризька конвенція не містить дефініції поняття «промислова власність», а визначає коло об'єктів охорони промислової власності. У сучасній літературі трапляються різні підходи щодо визначення кола об'єктів промислової власності. Більшість авторів відносять до них лише ті об'єкти, які передбачені Паризькою конвенцією, за винятком припинення недобросовісної конкуренції [11, с. 7; 12, с. 208–314; 13, с. 166–167; 14, с. 17]. Інші дослідники пропонують більш широке розуміння сфери охорони промислової власності, відносячи до її об'єктів усі ті, що передбачені ст. 1 Паризької конвенції, включаючи припинення недобросовісної конкуренції, а також доповнюючи цей перелік іншими об'єктами, такими як селекційні досягнення (сорти рослин і породи тварин), топографії інтегральних мікросхем (компонування напівпровідникових виробів), секрети виробництва (ноу-хау), раціоналізаторські пропозиції [15, с. 15–16; 16, с. 126–131; 17, с. 30].

Щодо закріпленого Паризькою конвенцією кола об'єктів промислової власності варто звернути увагу, насамперед, на те, що ці об'єкти не є неоднорідними за своєю суттю. По-перше, це результати творчої діяльності людини у науково-технічній сфері – винаходи, корисні моделі, а також у сфері художнього конструювання (дизайну) – промислові зразки. По-друге, до сфери охорони промислової власності віднесено засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту – фірмові найменування (за термінологією ЦК України – комерційні найменування), а також позначення, що слугують для індивідуалізації товарів і послуг – товарні знаки та

знаки обслуговування (за термінологією ЦК України – торговельні марки), зазначення походження чи найменування місця походження (за ЦК України – географічні зазначення). По-третє, до сфери охорони промислової власності Паризька конвенція відносить «припинення недобросовісної конкуренції».

Щодо перших двох груп об'єктів промислової власності, то різниця між ними полягає у самій їх сутності – перші є результатами творчої діяльності людини, а другі – ні. З позиції визначення права інтелектуальної власності, що міститься у ст. 418 ЦК України, винаходи, корисні моделі, промислові зразки належать до «результатів інтелектуальної, творчої діяльності», тоді як комерційні найменування, торговельні марки та географічні зазначення – до «інших об'єктів права інтелектуальної власності». Означене розмежування має важливе правове значення, оскільки для винаходів, корисних моделей, промислових зразків як результатів творчої діяльності передбачено існування такого суб'єкта прав, як творець (винахідник, автор промислового зразка), за яким закон закріплює особисті немайнові права інтелектуальної власності (право авторства, право бути зазначеним у заявці, тощо). На відміну від цього, для комерційних найменувань, торговельних марок, географічних зазначень закон не передбачає такого суб'єкта, як творець, а, відтак, і не передбачає виникнення особистих немайнових прав інтелектуальної власності на ці об'єкти.

Певними особливостями характеризуються також майнові права інтелектуальної власності на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуги. Насамперед, характер дій із їх використання відрізняється від способів використання винаходів, корисних моделей, промислових зразків.

Також майнові права інтелектуальної власності на засоби індивідуалізації, з одного боку, та на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, з іншого боку, характеризуються неоднаковим ступенем оборотоздатності. Враховуючи природу комерційних найменувань, торговельних марок та географічних зазначень як засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг, закон містить певні обмеження щодо можливостей роз-

поряднання майновими правами інтелектуальної власності на ці об'єкти.

Відносно комерційного найменування ст. 490 ЦК України, по-перше, не передбачає серед майнових прав інтелектуальної власності виключного права дозволяти використання його іншим особам, що унеможлиблює укладення щодо цього об'єкта ліцензійних договорів, і, по-друге, містить чіткий припис, що майнові права інтелектуальної власності на комерційне найменування передаються іншій особі тільки разом з цілісним майновим комплексом особи, якій ці права належать, або його відповідною частиною.

Особливістю географічного зазначення є те, що права на даний об'єкт може набути будь-яка особа, яка виробляє певний товар в конкретному географічному місці. Відтак, ст. 503 ЦК України не включає у зміст права інтелектуальної власності на географічне зазначення виключне право дозволяти його використання, а ст. 17 ЗУ «Про правову охорону географічних зазначень» [18] передбачає, що особи, які мають право використовувати зареєстроване географічне зазначення, не можуть видавати ліцензію на його використання. Хоча закон не містить прямої норми, яка би забороняла передання прав інтелектуальної власності на географічне зазначення за договором, сама природа даного засобу індивідуалізації та прав на нього обумовлює неможливість таких прав бути об'єктами цивільного обороту.

Що стосується торговельних марок, то законом хоч і допускається можливість надання дозволу на їх використання, передання майнових прав інтелектуальної власності на них за договором, внесення таких прав як вкладу до статутного капіталу, тощо, проте й тут існують деякі особливості, спрямовані на охорону інтересів споживачів. Відповідно до ст. 16 ЗУ «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» [19], ліцензійний договір на використання торговельної марки повинен містити, зокрема, умову, що якість товарів і послуг, виготовлених чи наданих за ліцензійним договором, не буде нижчою якості товарів і послуг власника свідоцтва і він здійснюватиме контроль за виконанням цієї умови.

Отже, хоча винаходи, корисні моделі та промислові зразки, з одного боку, та комерційні (фірмові) найменування, торговельні марки, географічні зазначення, з другого боку, відповідно до Паризької конвенції, віднесені до категорії промислової власності, між цими двома групами об'єктів існують відмінності. У зв'язку із цим у літературі набула поширення позиція щодо доцільності виокремлення засобів індивідуалізації в окрему групу об'єктів права інтелектуальної власності поряд із об'єктами авторського права і суміжних прав та об'єктами промислової власності [17, с. 30–31; 20, с. 89–93; 21, с. 47–48; 22, с. 14–15]. Власне, цей варіант і пропонувалося закріпити у проєкті ЦК України. У чинному законодавстві України ця ідея одержала реалізацію в Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи», де права на комерційні позначення і права на об'єкти промислової власності розглядаються в якості окремих груп нематеріальних активів. Погоджуючись із тим, що засоби індивідуалізації характеризуються низкою особливостей у правовому регулюванні, все ж вважаємо, що протиставляти їх об'єктам промислової власності було б не зовсім правильно з огляду на положення Паризької конвенції.

Припинення недобросовісної конкуренції Паризькою конвенцією теж включено в поняття «промислова власність». В коментарі до конвенції Г. Боденхаузена щодо цього міститься пояснення, що припинення недобросовісної конкуренції (*la répression de la concurrence déloyale*) включене як об'єкт охорони промислової власності по тій причині, що часто посягання на права промислової власності (наприклад, на право на товарний знак, фірмове найменування) чи незаконне використання зазначення походження чи найменування місця походження є і актами недобросовісної конкуренції [2, с. 34].

Відтак, припинення недобросовісної конкуренції згадується у ст. 1 Паризької конвенції постільки, поскільки порушення прав на об'єкт промислової власності в деяких випадках пов'язане із актами недобросовісної конкуренції, у зв'язку із чим питання захисту від подібних дій теж було віднесено до сфери регулювання даної конвенції.

У вітчизняній літературі щодо припинення недобросовісної конкуренції як об'єкта охорони промислової власності висловлені різні позиції. Так, О. О. Підпригора зазначила, що захист від недобросовісної конкуренції також розглядається як об'єкт промислової власності, оскільки він є не що інше, як один зі способів захисту інтелектуальної власності [17, с. 7]. У свою чергу, такі дослідники, як І. Ф. Коваль [13, с. 166–167], О. М. Мельник [21, с. 33–35], Т. В. Ярошевська [14, с. 16–17] не відносять припинення недобросовісної конкуренції до об'єктів промислової власності.

Підтримуючи, загалом, другу позицію, варто зазначити, що якщо навіть трактувати припинення недобросовісної конкуренції з позиції захисту інтелектуальної власності, то це не дає підстав для його віднесення до об'єктів права промислової власності. Адже спосіб захисту суб'єктивного права не може одночасно виступати об'єктом цього права.

На відміну від вже розглянутих попередньо двох груп об'єктів промислової власності, припинення недобросовісної конкуренції по своїй суті не є об'єктом цивільних прав у розумінні ст. 177 ЦК України. Так, якщо взяти для прикладу винахід чи торговельну марку, то йдеться про нематеріальні блага, щодо яких у суб'єктів виникають суб'єктивні цивільні права (в першому випадку – особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності, в другому – майнові права інтелектуальної власності). На відміну від цього, припинення недобросовісної конкуренції не може бути віднесене до матеріальних чи нематеріальних благ, і щодо нього не можуть виникати цивільні права та обов'язки. У цьому відношенні цікавою є думка польських науковців, які звертають увагу на те, що охорона об'єктів промислової власності базується на відповідних суб'єктивних правах (наприклад, патент). Як виняток, однак, на підставі закону про припинення недобросовісної конкуренції охороняються не права, а лише інтереси суб'єктів підприємницької діяльності [23, с. 18].

Відтак, з позиції національного законодавства України припинення недобросовісної конкуренції не віднесено до об'єктів права інтелектуальної, у тому числі промислової, власності ні в ЦК України (ст. 420), ні в інших законах. У свою чергу, в Україні

прийнято окремий блок конкурентного законодавства (ЗУ «Про захист економічної конкуренції» [24], ЗУ «Про захист від недобросовісної конкуренції» [25], тощо), яке не входить до складу законодавства у сфері інтелектуальної власності. Водночас, зважаючи на те, що порушення прав на об'єкти промислової власності може бути пов'язане із актами недобросовісної конкуренції, ч. 2 ст. 20 ГПК України відносить до юрисдикції Вищого суду з питань інтелектуальної власності справи у спорах, які виникають із відносин, пов'язаних із захистом від недобросовісної конкуренції, щодо: неправомірного використання позначень або товару іншого виробника; копіювання зовнішнього вигляду виробу; збирання, розголошення та використання комерційної таємниці; оскарження рішень Антимонопольного комітету України із визначених цим пунктом питань [26]. Але зазначені положення процесуального законодавства не можуть свідчити про віднесення захисту від недобросовісної конкуренції до об'єктів інтелектуальної власності – йдеться про юрисдикцію спорів, причому не щодо будь-якого порушення конкурентного законодавства, а лише стосовно окремих його порушень, які є суміжними із порушеннями прав інтелектуальної власності.

Щодо можливості віднесення до промислової власності інших видів об'єктів, не передбачених у Паризькій конвенції, то варто зазначити, що сама ця конвенція приймалася ще у 1883 р. і зараз діє у редакції 1979 р. Зрозуміло, що постійний розвиток різних сфер діяльності людини обумовив появу відносно «нових» категорій результатів інтелектуальної діяльності, які з часом стали користуватися правовою охороною на рівні національного законодавства різних країн як об'єкти права інтелектуальної власності, маючи багато спільного щодо їх правового режиму із «класичними» об'єктами промислової власності. До таких відносно нових категорій об'єктів можна віднести компонування напівпровідникових виробів, сорти рослин і породи тварин. Будучи результатами творчої діяльності людини, вони підпадають під сфери діяльності, визначені у ст. 1(3) Паризької конвенції, механізм набуття та зміст прав на них схожий із винаходами, а тому вони можуть бути віднесені до об'єктів промислової власності.

Стосовно секретів виробництва (ноу-хау), то в ЦК України своєрідним відповідником цього об'єкта виступає комерційна таємниця, хоча питання щодо співвідношення цих понять залишається відкритим. У світлі оновлення (рекодифікації) цивільного законодавства передбачається, враховуючи положення Директиви ЄС 2016/943, у складі комерційної таємниці розмежовувати два види об'єктів: творчого характеру – ноу-хау та нетворчого – бізнесової інформації. Враховуючи це, об'єктом права інтелектуальної власності пропонується розглядати ноу-хау [27, с. 32]. Оскільки зміст інформації, що становить ноу-хау, переважно носить виробничий, технічний характер, йдеться про результат науково-технічної творчості, що, у свою чергу, зближує його з винаходом. Проте, на відміну від останнього, правова охорона ноу-хау забезпечується не виданим державою охоронним документом (патентом), а за рахунок вжиття суб'єктом заходів щодо забезпечення секретності відповідної інформації. За таких умов ноу-хау теж можна відносити до об'єктів промислової власності.

Наукові відкриття та раціоналізаторські пропозиції хоча формально й віднесені ЦК України до об'єктів інтелектуальної власності, проте це об'єкти, які по суті дістались вітчизняній правовій системі у спадок від законодавства Союзу РСР. З часу набрання чинності ЦК України вони так і не довели свою життєздатність і перспективність, а тому доцільності збереження їх у законодавстві України не вбачається [28, с. 57–58]. Цікаво зазначити, що хоча, наприклад, в Польщі раціоналізаторські пропозиції підпадають під сферу регулювання Закону про право промислової власності [29], проте польські науковці звертають увагу на певну умовність такого законодавчого підходу [23, с. 17]. Отже, відносити наукові відкриття і раціоналізаторські пропозиції до об'єктів промислової власності підстав немає.

Висновки. Проведений вище аналіз дозволяє констатувати, що «право промислової власності» є узагальнюючим терміном для позначення прав інтелектуальної власності на дві групи об'єктів: 1) результати творчої діяльності людини у таких сферах, як науково-технічна творчість, художнє конструювання, мікроелектроніка, селекція, тощо; 2) засоби індивідуалізації учасни-

ків цивільного обороту, товарів і послуг. В сучасних умовах до об'єктів права промислової власності варто відносити винаходи, корисні моделі, промислові зразки, компонування напівпровідникових виробів, сорти рослин, породи тварин, ноу-хау, комерційні (фірмові) найменування, торговельні марки та географічні зазначення. Припинення недобросовісної конкуренції хоч і підпадає під сферу регулювання Паризької конвенції, проте не може розглядатися в якості об'єкта права промислової власності.

1. *Paris Convention for the Protection of Industrial Property (as amended on September 28, 1979) (Official translation)*. URL: <https://wipolex.wipo.int/en/text/288514>
2. Боденхаузен Г. *Парижская конвенция по охране промышленной собственности: комментарий / пер. с фр. Н. Л. Тумановой; под ред. М. М. Бозулавского*. Москва: Прогресс, 309 с.
3. *Правова доктрина України: у 5 т. Т. 3: Доктрина приватного права України / Н. С. Кузнєцова, Є. О. Харитонов, Р. А. Майданик та ін.; за заг. ред. Н. С. Кузнєцової*. Харків: Право, 2013. 760 с.
4. *Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40–44. Ст. 356.
5. *WIPO Intellectual Property Handbook / WIPO Publication № 489 (E). Second edition*. 460 p. URL: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/intproperty/489/wipo_pub_489.pdf
6. *Understanding Industrial Property / WIPO Publication № 895 (E)*. 20 p. URL: http://www.ub.edu/centrepatents/pdf/material_referencia/WIPO_Understanding_Industrial_Property.pdf
7. *Про Тимчасове положення про правову охорону об'єктів промислової власності та раціоналізаторських пропозицій в Україні: Указ Президента України від 18.09.1992 р. № 479/92*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/479/92#Text>
8. *Кодифікація приватного (цивільного) права України / за ред. А. С. Довгерт*. Київ: УЦПС, 2000. 336 с.
9. *Про наукову і науково-технічну експертизу: Закон України від 10.02.1995 р. № 51/95-ВР. Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 9. Ст. 56.
10. *Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»: наказ Міністерства фінансів України від 18.10.1999 р. № 242. Офіційний вісник України*. 1999. № 44. Ст. 229.

11. *Андрейцева О. Б. Цивільно-правові способи захисту прав на об'єкти промислової власності: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2009. 20 с.*
12. *Капіца Ю. М. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу: формування, інститути, напрями розвитку: монографія. Київ: Академперіодика, 2017. 664 с.*
13. *Коваль І. Ф. Господарсько-правове регулювання відносин у сфері промислової власності: монографія. Донецьк: Юго-Восток, 2013. 640 с.*
14. *Ярошевська Т. В. Проблеми охорони прав промислової власності в Україні: монографія. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2020. 372 с.*
15. *Атаманова Ю. Е. Участие в хозяйственных обществах правами промышленной собственности: правовые проблемы передачи инновационного продукта. Харьков: Б. и., 2004. 208 с.*
16. *Городов О. А. Право промышленной собственности: учебник. Москва: Статут, 2011. 942 с.*
17. *Підпригора О. О. Законодавство України про інтелектуальну власність. Харків: Консум, 1997. 192 с.*
18. *Про правову охорону географічних зазначень: Закон України від 16.06.1999 р. № 752-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 32. Ст. 267.*
19. *Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15.12.1993 р. № 3689-XII. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 7. Ст. 36.*
20. *Басай О. В. Підстави виникнення цивільних прав та обов'язків у сфері інтелектуальної власності (проблеми теорії): дис. ... д-ра юрид. наук. Одеса, 2015. 458 с.*
21. *Мельник О. М. Суб'єкт права інтелектуальної власності та його цивільно-правовий статус: монографія. Харків: Вид-во НУВС, 2003. 156 с.*
22. *Підпригора О. А. Проблеми системи законодавства України про інтелектуальну власність. Право України. 2000. № 3. С. 13–21.*
23. *Prawo własności przemysłowej. T. I: Wynalazki, wzory użytkowe, projekty racjonalizatorskie / wprowadzenie Michał du Vall. Kraków: Zakamycze, 2005. 1017 s.*
24. *Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 р. № 2210-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 12. Ст. 64.*
25. *Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.1996 р. № 236/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 36. Ст. 164.*

26. *Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06.11.1991 р. № 1798-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 6. Ст. 56.*
27. *Концепція оновлення Цивільного кодексу України. Київ: АртЕк, 2020. 128 с. С. 32.*
28. *Якубівський І. Є. Набуття, здійснення та захист майнових прав інтелектуальної власності в Україні: монографія. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. 522 с.*
29. *Prawo własności przemysłowej: Ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. URL: <https://wipolex.wipo.int/en/text/571177>*

Якубівський І.Є. Право промислової власності та його об'єкти

У статті проаналізовано поняття «право промислової власності» з позиції сучасної цивілістичної доктрини та чинного законодавства у сфері інтелектуальної власності. Виходячи із розуміння юридичної природи суб'єктивних прав на результати інтелектуальної діяльності та засоби індивідуалізації як виключних прав, відмінних від права власності, звернута увага на умовність терміну «право промислової власності». Коло об'єктів права промислової власності визначено на основі положень Паризької конвенції про охорону промислової власності, з урахуванням деяких відносно нових категорій результатів інтелектуальної діяльності, які на даний час користуються правовою охороною. Об'єкти права промислової власності поділено на дві групи: результати творчої діяльності людини у певних сферах та засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг. Припинення недобросовісної конкуренції хоч і підпадає під сферу регулювання Паризької конвенції, проте не може розглядатися в якості об'єкта права промислової власності.

Ключові слова: промислова власність, винахід, корисна модель, промисловий зразок, комерційне (фірмове) найменування, торговельна марка, географічне зазначення, ноу-хау.

Yakubivskiy I.Ie. The Industrial Property Law And Its Objects

The article analyzes the concept of “industrial property rights” from the standpoint of modern civil doctrine and current legislation in the field of intellectual property. Based on the understanding of the legal nature of the subjective rights to the results of intellectual activity and the means of individualization as exclusive rights other than property rights, attention is paid to the conditionality of the term “industrial property rights”. The range of the objects of industrial property rights is determined on the basis of the provisions of the Paris Convention for the Protection of Industrial Property, taking into account some relatively new categories of intellectual property, which currently have legal protection. The objects of industrial property rights are divided into two groups: the results of human creativity in certain areas and the means of individualization of participants in civil turnover, goods and services. Attention is drawn into the differences between these two groups of the objects of industrial property, which are connected with the essence of these objects, the subjects of rights

to them and the nature of these rights. The first group includes objects enshrined in the Paris Convention, such as inventions, utility models and industrial designs. Also, in modern conditions to this group of the objects of industrial property it is expedient to carry topographies of semiconductor products, grades of plants, breeds of animals, know-how. The second group of industrial property includes commercial names, trademarks and geographical indications. Although scientific discoveries and innovation proposals are formally classified by the legislation of Ukraine as objects of intellectual property, the position is expressed on the inexpediency of providing these objects with legal protection under intellectual property rights and, accordingly, classifying them as objects of industrial property rights. Although the cessation of unfair competition falls within the scope of the Paris Convention, it cannot be considered as an object of industrial property rights.

Key words: industrial property, invention, utility model, industrial design, commercial name, trademark, geographical indication, know-how.